

Iulian Boldea, Dumitru-Mircea Buda (Editors)
CONVERGENT DISCOURSES. Exploring the Contexts of Communication
Arhipelag XXI Press, Tîrgu Mureş, 2016
ISBN: 978-606-8624-17-4

SANȚIONAREA PRACTICILOR ANTICONCURENȚIALE. PENALIZAREA VERSUS DEPENALIZAREA SANȚIUNILOR APLICABILE.

*Assoc. Prof.PhD. Lawyer Alina Letia
University of Bucharest*

The abstract: The contemporary society is facing an aggressive economic crime, hidden and highly profitable for the offenders. Punishing them with imprisonment is not, in our opinion, the most effective measure to sanction, probably the right measure being the confiscation and recovery of assets of guilty persons to covering up the damage.

Keywords: cartel, competition, criminal sanction, price fixing

1.1. Considerații generale

Faptele anticoncurențiale pot fi împărțite în: fapte extrem de grave (hard-core offences): carteluri, practici concertate care vizează fixarea prețurilor de achiziție sau vânzare sau alte condiții comerciale, împărțirea piețelor inclusiv prin licitații trucate, impunerea barierelor la intrarea pe piață, astfel cum sunt prevăzute de articolul 101 T.F.U.E.¹ și fapte mai puțin grave (non hard-core offences/soft-core offences): abuzul de poziție dominantă reglementat de articolul 102 T.F.U.E.

Sanțiunile aplicabile se împart la rândul lor în funcție de pericolul social al faptelor, faptele extrem de grave fiind încorporate în cadrul criminalității economice și sancționate în consecință.

În ceea ce privește alegerea celei mai eficiente sancțiuni aplicabile practicilor anticoncurențiale, au existat numeroase dezbateri la nivel național și internațional, sistemele de drept îmbrățișând cele două variante posibile: cea mai mare parte a țărilor europene au considerat că sancțiunile administrative (amenzile) sunt cele mai eficiente, pe când S.U.A. a apreciat că sancțiunile penale sunt mai potrivite în ceea ce privește faptele anticoncurențiale (hard-core offences astfel cum sunt definite de O.C.D.E.: înțelegeri anticoncurențiale, practici concertate, împărțirea piețelor, impunerea barierelor la intrarea pe piață).

---

¹Publicat în „Jurnalul oficial al Uniunii Europene” C83/47 din 30 martie 2010

Iulian Boldea, Dumitru-Mircea Buda (Editors)
CONVERGENT DISCOURSES. Exploring the Contexts of Communication
Arhipelag XXI Press, Tîrgu Mureș, 2016
ISBN: 978-606-8624-17-4

În S.U.A., Canada, Australia, Noua Zeelandă sancțiunile sunt predominant de natură penală, în special în ceea ce privește cartelurile, în Europa cu excepția Angliei, Irlandei și Rusiei, sancțiunile au o natură preponderent administrativă.

Olanda, Franța, Austria și Luxemburg au instaurat sistemul amenzilor civile, în timp ce Anglia și Irlanda aplică sancțiuni penale. Anglia acordă comportamentului neloial în sine cea mai mare importanță atunci când stabilește sancțiunea aplicabilă.

În concluzie, diferența de optică între sistemul american și cel european cu privire la concurență se reflectă în ceea ce privește sancțiunile aplicabile practicilor anticoncurențiale.

Dreptul american prevede sancțiuni penale, pe când dreptul european „preferă” sancțiunile administrative, pecuniare, aceasta fără a exclude aplicarea sancțiunilor penale sau cvasipenale. Astfel, în anii 1990 autoritățile americane au sancționat penal cartelurile internaționale care activau în domeniile vitaminelor, acidului citric, lizinei arătând astfel că încredințarea penală a încălcării legislației concurenței este de preferat, pe când Europa, care nu este adepta aplicării sancțiunilor penale în acest domeniu, se confruntă cu un fenomen anticoncurențial amplu și greu de detectat.

Cartelurile sunt reglementate de art. 101 T.F.U.E. și sunt definite ca fiind acorduri, scrise sau, de cele mai multe ori, verbale, exprese sau tacite, între doi sau mai mulți producători sau distribuitori ai aceluiași produs prin care fixează prețurile și împart piața.²

În mod frecvent, cartelurile se nasc și funcționează în temeiul unor acorduri informale sau verbale, iar judecătorii apreciază că pentru aplicarea sancțiunilor penale este nevoie de probe care să dovedească fără nici un dubiu vinovăția persoanelor implicate. Acesta este și motivul pentru care, persoanele implicate preferă înțelegerile informale care reduc riscul încredințării penale, dar cresc riscul instabilității interne a cartelurilor.³

Aplicarea sancțiunilor penale trebuie să aibă în vedere aspectul psihologic al individului, persoană fizică: este mult mai ușor de acceptat plata unei amenzi decât petrecerea unui timp în închisoare. Sancțiunea penală se aplică persoanei fizice atât în calitatea sa de asociat și administrator al societății, cât și în calitatea sa de angajat al acesteia, calitate în care ar fi trebuit să se opună săvârșirii actelor anticoncurențiale prin denunțarea lor, conform opiniei Comisiei Europene și a jurisprudenței CJUE.

1.2. Sancțiunile aplicabile la nivel european

În Uniunea Europeană, dispozițiile juridice care reglementează concurența și sancționează practicile anticoncurențiale, răspund voinței politice a Consiliului European și a Comisiei Europene.

---

² A se vedea A. Cotuțiu, G.V. Sabău, *Drept român și comunitar al concurenței*, Editura C.H. Beck, București, 2008, p. 189

³ A se vedea D. King, *Criminalisation of cartel behaviour*, 2010, p. 21, disponibil la adresa <http://www.med.govt.nz/about-us/publications/publications-by-topic/occasional-papers/2010/criminalisation-of-cartel-behaviour-690-kb-pdf.pdf>

Iulian Boldea, Dumitru-Mircea Buda (Editors)
CONVERGENT DISCOURSES. Exploring the Contexts of Communication
Arhipelag XXI Press, Tîrgu Mureș, 2016
ISBN: 978-606-8624-17-4

Inițial au fost sancționate distribuțiile exclusive sau selective, ulterior au fost analizate și sancționate concentrările economice, iar în prezent cele două instituții europene sus menționate analizează intervenția statului prin acordarea ajutoarelor de stat și prin gestionarea serviciilor de interes economic general.

Oscilând între soft law și hard law, Comisia Europeană urmărește: întărirea transparenței și securității juridice într-un domeniu în care marja de apreciere este extrem de largă, interpretarea normelor juridice (hard law) și adaptarea acestora la un mediu aflat în perpetuă evoluție⁴.

În acest sens, Regulamentul nr. 1/2003 ar trebui să prevadă în mod explicit competența Comisiei de a impune orice măsuri corective, comportamentale sau structurale care sunt necesare pentru a pune capăt efectiv încălcării, având în vedere principiul proporționalității. Măsurile corective structurale nu ar trebui impuse decât atunci când nu există o măsură corectivă comportamentală la fel de eficientă sau atunci când o măsură corectivă comportamentală la fel de eficientă ar fi mai constrângătoare pentru întreprinderea în cauză decât măsura corectivă structurală.

În opinia noastră, sancționarea practicilor anticoncurențiale prin aplicarea sancțiunii penale, evident pentru practicile anticoncurențiale grave (hard-core offences), este de preferat întrucât descurajează astfel de fenomene ilegale.

Trebuie subliniat faptul că, în ceea ce privește natura penală a amenzilor aplicabile în domeniul concurenței, odată cu intrarea în vigoare a TFUE, UE a aderat la Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a determinat, conform art. 6 din Convenție, trei criterii, intitulate „criteriile Engel” care trebuie avute în vedere la stabilirea caracterului penal al unei fapte:

1) calificarea prevederii aplicabile drept dispoziție de drept penal conform dreptului național⁵ (C.E.D.O. ia în considerare finalitatea sancțiunii aplicabile în temeiul dispoziției penale, sancțiunea nu are caracter penal atunci când are ca finalitate numai o reparare a daunelor materiale⁶, spre deosebire de cazul în care sancțiunea are ca scop pedepsirea și prevenirea, adică are caracter penal),

---

⁴ A se vedea Concurrences N° 2-2011 I Colloque I Colloque DBF – 17 mars 2011 – Compte rendu, disponibil la adresa www.concurrence.com

⁵ A se vedea Curtea Europeană a Drepturilor Omului, Hotărârea Engel și alții împotriva Țărilor de Jos (Marea Cameră) din 8 iunie 1976,

⁶ A se vedea Curtea Europeană a Drepturilor Omului, Hotărârea Jussila împotriva Finlandei din 23 noiembrie 2006, disponibilă la adresa www.concurrence.com.

Iulian Boldea, Dumitru-Mircea Buda (Editors)
CONVERGENT DISCOURSES. Exploring the Contexts of Communication
 Arhipelag XXI Press, Tîrgu Mureș, 2016
 ISBN: 978-606-8624-17-4

2) destinatarii unei reglementări care prevede sancționarea unei anumite încălcări (dacă reglementarea se adresează tuturor, iar nu unui grup care are un anumit statut, se reține caracterul penal al sancțiunii)⁷,

3) natura și gravitatea pedepsei aplicabile⁸ (în cazul pedepselor privative de libertate, se prezumă în general caracterul penal al sancțiunii, această prezumție putând fi răsturnată numai în cazuri excepționale⁹).

La nivelul dreptului european, practicile anticoncurențiale sunt sancționate prin aplicarea amenzilor administrative, acțiuni în despăgubire (civil enforcement) și sancțiuni penale.

Acțiunile civile, individuale și colective, precum și sancțiunile penale au o rată de aplicabilitate extrem de scăzută, raportul Ashurst reținând că acțiunile private formulate în baza legislației europene anti-cartel se află într-o stare de totală subdezvoltare.¹⁰ Întreprinderile sancționate în domeniul concurenței invocă deseori principiul non cumulului de sancțiuni.

Autoritățile de control pot impune părților să înceteze practicile anticoncurențiale și să suporte amenzi care trebuie să fie proporționale cu gravitatea faptelor.

Cuantumul amenzii este fixat în funcție de cifra de afaceri a întreprinderii, ridicându-se la 1% din cifra de afaceri totală realizată în cursul exercițiului financiar precedent în cazul informațiilor inexacte, iar în cazul unei infrațiuni constând în încălcarea articolului 101 și a articolului 102 T.F.U.E., amenda se poate ridica până la 10% din cifra de afaceri totală realizată în cursul anului precedent.

Dacă încălcarea săvârșită de o asociație privește activitățile membrilor săi, amenda nu depășește 10 % din cifra de afaceri totală a fiecărui membru activ pe piața afectată de încălcarea săvârșită de asociație.

La stabilirea valorii amenzii, se iau în considerare atât gravitatea, cât și durata încălcării.

În opinia noastră, CJUE are o poziție tolerantă cu privire la sancțiunile aplicabile, înclinând către amenda civilă pe care, de altfel, o consideră ca fiind o sancțiune cvasipenală.

⁷ A se vedea Curtea Europeană a Drepturilor Omului, Hotărârile Öztürk împotriva Germaniei din 21 februarie 1984 și Lauko împotriva Slovaciei din 2 septembrie 1998 disponibile la adresa www.concurrence.com

⁸ A se vedea Curtea Europeană a Drepturilor Omului, Hotărârea Zolotukhin împotriva Rusiei, disponibilă la adresa: <http://eur-lex.europa.eu/Notice.do?mode=dbl&lang=ro&ihmlang=ro&lng1=ro,fr&lng2=da,de,el,es,et,fr,it,lv,nl,pl,pt,ro,sv,&val=628568:cs&page=>

⁹ A se vedea Curtea Europeană a Drepturilor Omului, Hotărârile Engel și alții împotriva Țărilor de Jos și Ezeh și Connors împotriva Regatului Unit, Curtea Europeană a Drepturilor Omului, Hotărârea Žugić împotriva Croației din 31 mai 2011

¹⁰http://ec.europa.eu/competition/antitrust/actionsdamages/comparative_report_clean_en.pdf

Iulian Boldea, Dumitru-Mircea Buda (Editors)
CONVERGENT DISCOURSES. Exploring the Contexts of Communication
 Arhipelag XXI Press, Tîrgu Mureș, 2016
 ISBN: 978-606-8624-17-4

În același sens acționează și Comisia care dorește dezvoltarea acțiunilor în despăgubire, mecanism eficient de aplicare a articolului 101 și a articolului 102 T.F.U.E. în fața instanțelor naționale, astfel cum este reglementat de Regulamentul nr. 1/2003.¹¹

În plus față de amendă, Comisia poate aplica, prin decizie, întreprinderilor sau asociațiilor de întreprinderi, penalități cu titlu cominatoriu care nu depășesc 5 % din cifra de afaceri zilnică medie, conform exercițiului financiar precedent pentru fiecare zi de întârziere și calculate de la data stabilită în decizie. Scopul acestor penalități cominatorii este de a obliga întreprinderile în culpă să înceteze încălcarea dispozițiilor legale.

Este de reținut faptul că în cadrul acțiunii în despăgubire, astfel cum este reglementată prin Rezoluția Parlamentului European referitoare la Cartea albă privind acțiunile în despăgubire pentru cazurile de încălcare a normelor CE antitrust adoptată la Strasbourg în 26 martie 2009, prin despăgubire se urmărește compensarea daunelor suferite, precum și a câștigului nerealizat, inclusiv taxele în exces și dobânzile.

În ceea ce privește amenzile, Directoratul General de Concurență a publicat în 2011 o fișă informativă privind quantumul și modul de calcul al acestora. Pentru determinarea exactă a amenzii trebuie să se țină cont de gravitatea infracțiunii.

O altă sancțiune aplicabilă este cea a nulității absolute. Astfel, toate angajamentele care conțin clauze contractuale care derogă de la regulile privind acordurile/înțelegerile prevăzute în articolul 101 T.F.U.E. și abuzurile de poziție dominantă¹² sunt nule absolut.

În acest context, autoritățile europene au întâmpinat numeroase dificultăți în ceea ce privește determinarea elementelor componente ale noțiunii de practică concertată¹³, ajungând însă la concluzia că aceasta rezultă din întrunirea a două elemente constitutive cauzal legate: un fapt generator și un rezultat (o modificare a condiției normale de piață).¹⁴

De asemenea, s-a reținut că prin acord, în sensul menționat în tratate, întreprinderile își exprimă voința proprie comună de a se comporta pe o anumită piață de o manieră determinată, iar prin practica concertată ele realizează o întâlnire a voințelor unilaterale, destinată fie a influența comportamentul celorlalți participanți, fie a dezvălui propriul lor comportament.

¹¹ A se vedea **P. Craig, G. de Burca**, *Dreptul Uniunii Europene, Comentarii, jurisprudența și doctrina*, Editura Hamangiu, București, 2009, p. 1251

¹² Criteriul cel mai important care trebuie avut în vedere la analiza acordurilor presupune întotdeauna un act bilateral sau unilateral, respectiv un concurs de voințe, pe când abuzul de poziție dominantă reprezintă un act unilateral. Pentru ca acordul să existe, este necesar ca părțile să-și exprime consimțământul în mod real și liber.

¹³ A se vedea Hotărârea CJCE din 16 decembrie 1975, *Coöperatieve Vereniging "Suiker Unie" UA et autres contre Commission des Communautés européennes, cauzele 40-48, 50, 54-56, 111, 113, 114-73 disponibile la adresa <http://eurlex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:61973J0040:FR:HTML>*

¹⁴ L. Vogel, J. Vogel, *Droit Europeen des Affaires*, Ed. Dalloz, Paris, 2011, p. 79

Iulian Boldea, Dumitru-Mircea Buda (Editors)
CONVERGENT DISCOURSES. Exploring the Contexts of Communication
Arhipelag XXI Press, Tîrgu Mureș, 2016
ISBN: 978-606-8624-17-4

Definirea noțiunii de practică concertată permite autorităților de control să mute sarcina probei asupra întreprinderilor, acestea fiind cele care trebuie să facă dovada absenței concertării.¹⁵

Modalitatea de reparare a prejudiciului cauzat de practicile anticoncurențiale constituie obiectul numeroaselor dezbateri, majoritatea practicienilor fiind de acord cu asumarea răspunderii civile a întreprinderii care săvârșește faptele de concurență neloială sau practicilor anticoncurențiale.

Conform legislației franceze, persoana fizică care a luat parte la realizarea unei înțelegeri/acord anticoncurențial sau a unui abuz de poziție dominantă poate fi sancționată cu închisoarea de până la 4 ani și cu amendă de până la 75.000 euro.

1.3. Sancționarea cartelurilor

Trebuie reținut faptul că în spatele unui cartel stau oameni, în principal cei din conducerea executivă a companiilor pe care le angrenează în carteli pentru a obține profituri din ce în ce mai mari. Obținerea unor profituri mari pentru companie implică și obținerea unor bonusuri pe măsura profitului obținut de către directorii executivi, motiv pentru care, dacă s-ar aplica doar sancțiuni sub forma amenzilor, tot compania, respectiv acționarii săi ar fi, în final, sancționați, conducerea executivă fiind exonerată de orice răspundere.

Sancționarea cartelurilor are ca scop nu doar sancționarea celor care au săvârșit o infracțiune, ci reinstaurarea unui climat economic, concurențial și, nu în ultimă instanță, moral între actorii de pe piață. Pierderile cauzate de carteli societății au o natură diferită: morală, financiară (prin activitatea lor cauzează pierderi anuale consumatorilor bilioane de dolari).

Durata de viață a unui cartel este, în medie, de 5 ani, longevitatea acțiunilor ilegale depinzând de persoanele implicate, de modul în care acestea înțeleg să păstreze secretul afacerilor desfășurate, de orgoliile, rivalitățile și de lăcomia fiecăreia dintre ele.

Depistarea cartelurilor reprezintă o prioritate a autorității irlandeze de concurență, iar săvârșirea infracțiunilor „hard-core” cum ar fi împărțirea piețelor și fixarea prețurilor, se sancționează, conform legislației irlandeze, fie cu amendă de până la 5 milioane lire sau de până la 10% din cifra de afaceri mondială a companiilor implicate, putând fi atrasă și răspunderea penală a directorilor, managerilor care au autorizat sau au participat la săvârșirea infracțiunilor, fie prin plata unei amenzi similare cu cea aplicată companiilor, fie prin aplicarea sancțiunii cu închisoarea între 6 luni și 10 ani¹⁶.

În situația în care s-ar aplica sancțiuni penale persoanelor fizice care implică companiile în formarea unor carteli, atunci sancțiunea și-ar atinge scopul, afectând chiar persoana vinovată de săvârșirea faptei încriminate, comportamentul ilegal fiind astfel descurajat.

---

¹⁵ A se vedea **L. Vogel, J. Vogel**, op.cit., p. 79

¹⁶ A se vedea **B. Bourke**, *Recent Developments in Irish Cartel Enforcement*, disponibilă la adresa <http://www.williamfry.ie/Libraries/test/Ireland-Update-June-2012-3.sfib.ashx>

Iulian Boldea, Dumitru-Mircea Buda (Editors)
CONVERGENT DISCOURSES. Exploring the Contexts of Communication
Arhipelag XXI Press, Tîrgu Mureș, 2016
ISBN: 978-606-8624-17-4

În opinia noastră, apreciem că practicile anticoncurențiale s-ar diminua considerabil dacă sistemul sancționatoriu aplicabil ar cuprinde cumulativ sancțiuni penale, administrative și interzicerea desfășurării activității societăților comerciale care desfășoară practici anticoncurențiale.¹⁷

Referitor la sancțiunile aplicabile practicilor anticoncurențiale, au avut loc numeroase dezbateri cu privire la natura acestora, fiind deopotrivă puse în practică sancțiuni penale și administrative (amenzi), fără a se fi putut trage concluzia cu privire la cea mai eficace măsură punitivă.

Jurisprudența recentă a C.E.D.O. analizează dacă sancționarea încălcării normelor de drept concurențial are drept obiectiv apărarea unor valori și a unor interese a căror protecție este garantată în mod obișnuit de normele de drept penal¹⁸, balanța aprecierii înclinând spre caracterul penal sau cvasipenal al acestor sancțiuni.

Întotdeauna, cartelurile presupun o listă lungă de infracțiuni, practicile anticoncurențiale fiind doar un mijloc de săvârșire a acestora. Practicile anticoncurențiale nu acționează niciodată izolat, ci se înscriu într-un cadru economic mult mai vast, care de multe ori, se transformă sub imperiul câștigului bănesc, într-un cadru infracțional dezvoltat, cu nenumărate ramificații.

De asemenea, prin activitatea lor, cartelurile reprezintă o formă de furt în formă calificată și cauzează pierderi financiare substanțiale bugetelor naționale și comerțului mondial, întinderea pierderilor neputând fi stabilită cu exactitate (este de nivelul bilioanelor de dolari anual, conform O.C.D.E. care apreciază la rândul său că se impune sancționarea penală a acestor activități).

Este deseori întâlnită implicarea cartelurilor în trucarea licitațiilor publice. Cartelul producătorilor de conducte pentru sistemele de transport a energiei termice urbane a fost înființat în Danemarca și s-a extins în mai multe state europene, fiind desființat de Comisia Europeană în anul 1998 pentru că fixase prețurile și condițiile de licitare către autoritățile publice prin crearea unui sistem fraudulos prin care se stabilea firma favorită în cadrul procedurii.¹⁹

Din practica Comisiei reiese faptul că, de cele mai multe ori, cartelurile nu sunt la prima abatere și sancțiune administrativă, ceea ce duce la concluzia ca ele percep amenda ca pe un cost pe care l-au luat în calcul în raport cu profiturile obținute. Astfel, Comisia Europeană, în

---

¹⁷<http://www.lawteacher.net/free-law-dissertations/criminalisation-of-antitrust-enforcement.php>

¹⁸ A se vedea Curtea Europeană a Drepturilor Omului, Hotărârile Zolotukhin împotriva Rusiei și Maresti împotriva Croației disponibile la adresa disponibilă la adresa www.concurrence.com și la adresa: <http://eur-lex.europa.eu/Notice.do?mode=dbl&lang=ro&ihmlang=ro&lng1=ro,fr&lng2=da,de,el,es,et,fr,it,lv,nl,pl,pt,ro,sv,&val=628568:cs&page=>

¹⁹*Ibidem*

Iulian Boldea, Dumitru-Mircea Buda (Editors)
CONVERGENT DISCOURSES. Exploring the Contexts of Communication
Arhipelag XXI Press, Tîrgu Mureș, 2016
ISBN: 978-606-8624-17-4

---

cazul cartelului „paper bleach”, a majorat amenda cu 90% din valoarea celei inițiale, ajungând la 1,8 miliarde euro. Cu toate acestea, cartela nu a fost impresionată de aplicarea sancțiunii și și-a continuat nestingherit activitatea.

În Irlanda, în anul 2012, a fost modificată legislația concurenței (Competition Amendment Act 2012), această modificare făcând parte din strategia guvernamentală de luptă împotriva criminalității gulerelor albe. În accepțiunea autorității de concurență irlandeze, pedeapsa cu amenda nu este suficientă, ci ea trebuie cumulată cu sancțiunea închisorii, pentru că numai în acest mod își atinge scopul: respectarea legislației din domeniul concurenței de către persoanele fizice.

Prin modificările legislative s-au creat măsuri de ajutorare a autorităților naționale competente să investigheze și să condamne întreprinderile angajate în carteli, practici concertate, abuzuri de poziție dominantă sau în orice altă activitate care afectează consumatorul, economia fiecărui stat și economia mondială.

Actul modificator cuprinde dispoziții referitoare la majorarea pedepsei închisorii pentru fapte anticoncurențiale de la 5 la 10 ani, majorarea amenzilor aplicabile infracțiunilor care prezintă un mare pericol social, de la 4 milioane euro la 5 milioane euro, precum și o listă a faptelor care, o dată săvârșite de o persoană, o fac incompatibilă cu calitatea de administrator al unei societăți, conform comunicatului Ministrului Muncii, Întreprinderilor și al Inovării.²⁰

Aceste modificări legislative sunt menite să diminueze și să descurajeze comportamentul infracțional al gulerelor albe în domeniul concurenței.

În paralel cu modificările legislative, autoritatea națională de concurență a mărit numărul specialiștilor implicați în investigarea faptelor anticoncurențiale, angajând un număr tot mai mare de investigatori, economiști, avocați criminaliști, specialiști IT etc.

Autoritatea irlandeză în domeniul sancționării faptelor anticoncurențiale grave aplică sistemul mixt de sancționare, cumulând pedeapsa închisorii cu cea a amenzii. Astfel, încă din anul 2004, punând în aplicare programul național, au fost inițiate anchete penale pentru sancționarea un număr de 24 de persoane fizice și juridice implicate în distribuția combustibilului pentru încălzire, în vestul Irlandei (Home heating oil cartel), sancțiunile aplicate constând în amenzi și pedeapsa cu închisoarea.

La fel a procedat și în cazul cartelului dealerilor Citroen Motor, sancționând reprezentantul legal al societății cu amendă și cu pedeapsa închisorii, fiind luate în considerare variate circumstanțe precum gravitatea și durata infracțiunii, comportamentul persoanelor fizice implicate.²¹

---

²⁰<http://www.merrionstreet.ie/index.php/2012/07/maximum-prison-sentence-for-competition-offences-doubled-to-ten-years-minister-bruton>

²¹ A se vedea **B. Bourke**, Recent Developments in Irish Cartel Enforcement, disponibilă la adresa <http://www.williamfry.ie/Libraries/test/Ireland-Update---June-2012-3.sfib.ashx>

Iulian Boldea, Dumitru-Mircea Buda (Editors)
CONVERGENT DISCOURSES. Exploring the Contexts of Communication
Arhipelag XXI Press, Tîrgu Mureș, 2016
ISBN: 978-606-8624-17-4

În Canada, legislația în domeniul concurenței (The Competition Act) conține prevederi care sancționează penal și contravențional faptele anticoncurențiale. Sancțiunile penale se aplică în cazul practicilor concertate.

Odată primită o plângere, autoritatea națională de concurență demarează ancheta pentru a stabili dacă plângerea este întemeiată sau nu, contactează furnizorii, clienții, competitorii, alte surse din industria respectivă.

Conform legislației canadiene, pentru faptele anticoncurențiale se atrage răspunderea societății și persoanelor fizice care administrează societatea.

Datorită caracterului global al faptelor anticoncurențiale, Canada a încheiat cu SUA Tratatul privind asistența legală reciprocă care permite schimbul de informații între cele două state, efectuarea anchetelor și emiterea mandatelor, iar cu U.E. a semnat o înțelegere de cooperare în domeniul investigării faptelor anticoncurențiale.²²

Norvegia, deși a desfășurat o amplă campanie împotriva cartelurilor, a finalizat prin a aplica sancțiuni administrative persoanelor implicate.²³

Noua Zeelandă consideră că majorarea amenzilor cu până la de șase ori valoarea profitului obținut din practici anticoncurențiale este o măsură menită să descurajeze activitățile infracționale.²⁴

În Danemarca, se aplică amenda penală, dar nu și închisoarea ca sancțiune a practicilor anticoncurențiale, pe când în Estonia sunt deopotrivă aplicabile amenda penală și închisoarea.

Finlanda nu sancționează penal faptele anticoncurențiale, ci doar furnizarea de informații false, Germania aplică amenzi penale, iar închisoarea se aplică doar în ceea ce privește ofertele colective trucate (“collusive tendering”).

În Malta se aplică amenzi penale.

Slovacia sancționează și cu amenzi penale și cu închisoarea până la 2 ani participarea la acțiuni care restrâng concurența, în timp ce Anglia sancționează cu amendă penală și cu închisoarea până la 5 ani cartelurile, iar pentru persoanele cu funcții de conducere poate fi stabilită o interdicție de până la 15 ani cu privire la exercitarea acestor funcții.²⁵

---

²² Disponibil la adresa <http://www.competitionbureau.gc.ca/eic/site/cb-bc.nsf/eng/00912.html>

²³ disponibil la adresa <http://www.lawteacher.net/free-law-dissertations/criminalisation-of-antitrust-enforcement.php>

²⁴ A se vedea **D. King**, *Criminalisation of cartel behaviour*, 2010, p. 23, disponibil la adresa <http://www.med.govt.nz/about-us/publications/publications-by-topic/occasional-papers/2010/criminalisation-of-cartel-behaviour-690-kb-pdf.pdf>

²⁵ disponibil la adresa <http://www.lawteacher.net/free-law-dissertations/criminalisation-of-antitrust-enforcement.php>

Iulian Boldea, Dumitru-Mircea Buda (Editors)
CONVERGENT DISCOURSES. Exploring the Contexts of Communication
Arhipelag XXI Press, Tîrgu Mureș, 2016
ISBN: 978-606-8624-17-4

În 2011, Comisia a adoptat patru decizii privind cartelurile, două dintre acestea fiind legate de produse de consum (detergenți și fructe exotice de consum) impunând amenzi în valoare de peste 614 milioane euro unui număr de 14 întreprinderi.²⁶

Bibliografie :

- A. Cotuțiu, G.V. Sabău, *Drept român și comunitar al concurenței*, Editura C.H. Beck, București, 2008, p. 189
- D. King, *Criminalisation of cartel behaviour*, 2010
- P. Craig, G. de Burca, *Dreptul Uniunii Europene, Comentarii, jurisprudența și doctrina*, Editura Hamangiu, București, 2009
- L. Vogel, J. Vogel, *Droit Europeen des Affaires*, Ed. Dalloz, Paris, 2011
- B. Bourke, *Recent Developments in Irish Cartel Enforcement*

---

²⁶A se vedea cazurile COMP/39579 Detergenți de consum, decizia din 13 aprilie 2011 disponibilă la adresa http://ec.europa.eu/competition/antitrust/cases/dec_docs/39579/39579_2633_5.pdf; COMP/39482 Fructe exotice, decizia din 12 octombrie 2011 - <http://eur-lex.europa.eu/Notice.do?mode=dbl&lang=ro&ihmlang=ro&lng1=ro,hu&lng2=bg,cs,da,de,el,en,es,et,fi,fr,hu,it,lt,lv,mt,nl,pl,pt,ro,sk,sl,sv,&val=649004:cs&page=>, COMP/39605 CRT Glass, decizia din 19 octombrie 2011 disponibilă la adresa http://ec.europa.eu/competition/antitrust/cases/dec_docs/39605/39605_2700_3.pdf; IP/11/1214 și COMP/39600 Compresoare frigorifice, decizia din 7 decembrie 2011 - http://ec.europa.eu/competition/antitrust/cases/dec_docs/39600/39600_2147_3.pdf